

LEILA^{WSOY}
SLIMANI
KEHTO-
LAULU

KANSAINVÄLINEN ARVOSTELUMENESTYS

Leïla Slimani

KEHTOLAULU

SUOMENTANUT LOTTA TOIVANEN

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Suomentaja kiittää tuesta valtion kirjallisuustoimikuntaa ja
WSOY:n kirjallisuussäätiötä.

Lainauksen Fedor Dostojevskin romaanista
Rikos ja rangaistus on suomentanut M. Vuori

RANSKANKIELINEN ALKUTEOS
Chanson douce

© Editions Gallimard, Paris, 2016
Suomennoksen © Lotta Toivanen ja WSOY 2018
ISBN 978-951-0-43333-1
PAINETTU EU:SSA

Émilelle

Neiti Vezzis tuli Rajalinjan takaa hoitamaan erään rouvan lapsia [...]. Rouva totesi, että neiti Vezzis oli kehno, epäsiisti lastenhoitaja, ja välinpitämätön. Rouvalle ei tullut mieleenkään, että neiti Vezzisillä oli omakin elämä elettyinä ja omat asiansa huolehdittavina ja että nuo asiat olivat neiti Vezzisille maailman tärkeimpiä asioita.

RUDYARD KIPLING, *Plain Tales from the Hills*

'Ymmärrättekö, ymmärrättekö, hyvä herra, mitä merkitsee, kun ei ole enää minne mennä?' Marmeladovin eilinen kysymys juolahti äkkiä hänen mieleensä. 'Pitäähän jokaisen ihmisen voida mennä jonnekin...'

DOSTOJEVSKI, *Rikos ja rangaistus*

VAUVA ON KUOLLUT. Kuolema oli tullut parissa sekunnissa. Lääkäri vakuutti, että vauva ei ollut kärsinyt. Poika laskettiin harmaaseen pussiin, ja vetoketju vedettiin kiinni yli vääntyneen ruumiin, joka oli retkottanut lelujen keskellä. Pikkutyttö taas oli elossa, kun pelastajat saapuivat. Hän oli taistellut kuin villipeto. Pehmeiden kynsien alta löytyi kamppailun jälkiä, ihon hitusia. Ambulanssissa matkalla sairaalaan hän oli levoton, kouristeli. Hänen silmänsä pullistuivat, hän haukkoi henkeä. Kurkkuun nousi verta. Keuhkot oli puhkottu, ja pää oli iskeytynyt rajusti vasten sinistä lipastoa.

Rikospaikka valokuvattiin. Poliisi otti sormenjälkiä ja mittasi kylpyhuoneen ja lastenhuoneen pinta-alan. Lattialla lojuva prinsessamatto oli yltä päältä veressä. Hoitopöytä kenotti kumollaan. Lelut pantiin läpinäkyviin pusseihin, suljettiin sinetillä ja vietiin pois. Oikeudenkäynnissä sininen lipastokin olisi tärkeä.

Lasten äiti oli šokissa. Niin palomiehet sanoivat, niin poliisit totesivat, niin toimittajat kirjoittivat. Kun hän meni huoneeseen, jossa lapset viruivat, häneltä

pääsi huuto, huuto syvyyksistä, susiemon ulvonta. Seinätkin vavahtelivat sen voimasta. Yö lankesi toukokuusen päivän ylle. Äiti oksensi, ja siinä hän oli kun poliisi hänet löysi, kyyhötti lastenhuoneessa vaatteet oksennuksessa, sekopäisenä nikitellen. Hän huusi täyttää kurkkua. Ambulanssinkuljettaja nyökkäsi vai-vihkaa, nainen nostettiin jaloilleen, vaikka hän potki ja vastusteli. Hänet nostettiin hitaasti, ja nuori naispuolinen kandi antoi hänelle rauhoittavan ruiskeen. Kandi suoritti ensimmäistä harjoittelukuukauttaan.

Toinenkin nainen oli pelastettava. Yhtä ammat-timaisesti – asiallisesti. Hän ei ollut osannut kuolla. Oli osannut langettaa kuoleman vain muille. Hän oli vetänyt ranteensa auki ja iskenyt veitsen kurkkuunsa. Ja makasi tajuttomana pinnasängyn vieressä. Hänet nostettiin pystyyn, häneltä mitattiin syke ja veren-paine. Hänet nostettiin paareille, ja nuori harjoittelija painoi kädellä hänen kaulaansa.

Talon edustalle on kerääntynyt naapureita. Etenkin naisia. Kohta on aika hakea lapset koulusta. Naiset katsovat ambulanssia silmät kyynelistä turpeina. He itkevät ja haluavat tietää. Nousevat varpailleen. Yrit-tävät nähdä, mitä poliisin eristysnauhan takana tapah-tuu, mitä ambulanssissa, joka lähtee pihasta sireeni ulvoen. He kuiskivat toistensa korvaan. Huhu leviää jo. Lapsille on käynyt pahasti.

Kerrostalo on komea ja sijaitsee rue d’Hautevillella

kymmenennessä kaupunginosassa. Talon asukkaat eivät tunne toisiaan mutta tervehtivät silti sydämellisesti. Massén perheen asunto on kuudennessa kerroksessa. Se on talon pienin huoneisto. Kun toinen lapsi syntyi, Paul ja Myriam teettivät olohuoneeseen väliseinän. He nukkuvat keittiön ja kadunpuoleisen ikkunan välisessä pienessä huoneessa. Myriam pitää kirjavista huonekaluista ja paimentolaismatoista. Seinälle hän on ripustanut japanilaisia puupiirroksia.

Tänään hän oli tullut töistä tavallista aikaisemmin. Hän oli lopettanut kokouksen lyhyeen ja lykännyt erääseen oikeustapaukseen tutustumisen huomiseen. Istuessaan taittopenkillä linjan 7 metrossa hän oli suunnitellut yllättävänsä lapset. Ja poikennut lähileipomoon. Ostanut sieltä patongin, lapsille jälkiruoan ja lastenhoitajalle appelsiinikakunpalan. Hoitajan lempeivonnaisten.

Hän oli suunnitellut vievänsä heidät karuselliin. Sitten he kävisivät kaupassa ja ostaisivat päivällisruoat yhdessä. Mila mankuisi lelua, Adam imeskelisi leivänkannikkaa rattaissa.

Adam on kuollut. Mila menehtyy kohta.

»EI PAPERITONTA, siitä me kai ollaan samaa mieltä? Siivoojan tai maalarin kohdalla se ei haittaa. Täytyyhän ihmisten tehdä työtä, mutta lastenhoidossa se on liian vaarallista. En halua meille ketään, joka pelkää hätätilanteessa soittaa poliisille tai mennä sairaalaan. Eikä sitten liian vanhaa, eikä hunnutettua eikä tupakoitsijaa. Tärkeintä on, että hän on reipas ja palvelualtis. Ja tekee työnsä niin että mekin päästään töihin.» Paul on suunnitellut kaiken valmiiksi. Hän on laatinut listan kysymyksiä ja varannut puoli tuntia jokaiseen haastatteluun. He ovat raivanneet tyhjäksi kokonaisen lauantai-iltapäivän löytääkseen lapsilleen hoitajan.

Joitakin päiviä aikaisemmin, kun Myriam oli puhunut etsinnöistään ystävänsä Emman kanssa, tämä oli moittinut omien poikiensa hoitajaa. »Hoitajalla itsellään on kaksi poikaa Ranskassa, ja sen takia hän ei voi koskaan jäädä myöhempään eikä tulla iltavahdiksi. Tosi hankalaa. Ota se huomioon, kun haastattelet heitä. Jos naisella on omia lapsia, niiden on parasta olla hänen kotimaassaan.» Myriam oli kiitellyt Emmaa neuvosta. Todellisuudessa ystävänsä kommentit

olivat saaneet hänet vaivautuneeksi. Jos joku työnantaja olisi puhunut hänestä tai hänen ystävättäristään tuolla tavoin, he olisivat nostaneet äläkän syrjinnästä. Myriam kauhistui ajatusta, että torjuisi jonkun naisen siksi, että tällä oli lapsia. Hän katsoi parhaaksi olla ottamatta asiaa puheeksi Paulin kanssa. Aviomies oli samanlainen kuin Emma. Käytännön ihminen, joka asetti perheensä ja uransa kaiken muun edelle.

Aamulla he kävivät torilla koko perhe yhdessä. Mila istui Paulin harteilla, ja Adam nukkui rattaissa. He ostivat torilta kukkia, ja nyt he siivoavat kotia. He haluavat tehdä hyvän vaikutuksen näytille tuleviin lastenhoitajiin. Ja panevat pois kirjat ja lehdet, joita lojuu lattialla, sängyn alla ja jopa kylpyhuoneessa. Paul käskee Milan kerätä lelunsa isoihin muovilaatikoihin. Tyttö kieltäytyy itkeskellen, ja lopulta isä itse pinoaa laatikot seinänvierustalle. He viikkaavat lasten vaatteet, vaihtavat lakanat. Siivoavat, heittävät pois, yrittävät epätoivoisesti tuulettaa asuntoa jossa tukehtuu. He haluavat, että hoitajakandidaatit näkevät heidän olevan kunnan väkeä, siistejä ja sääntillisiä ihmisiä, jotka koettavat tarjota lapsilleen vain kaikkein parasta. Että kandidaatit ymmärtävät heidän olevan isäntäväkeä.

Mila ja Adam ovat päiväunilla. Myriam ja Paul istuvat parivuoteen laidalla. Ahdistuneina ja vaivautuneina. He eivät ole koskaan jättäneet lapsiaan kenenkään muun hoteisiin. Kun Myriam alkoi odottaa Milaa, hän

viimeisteli oikeustieteen opintojaan. Tutkintotodistuksensa hän sai kaksi viikkoa ennen synnytystä. Paul otti vastaan harjoittelupaikan toisensa perään ja uhkui sitä optimismia, johon Myriam oli hänessä ihastunut. Paul uskoi vakaasti pystyvänsä tekemään töitä kahden edestä. Uskoi, että ura musiikintuottajana kyllä urkenisi, vaikka talouskriisi ja budjettileikkaukset kurittivat alaa.

Mila oli ärtyisä, heiveröinen lapsi, joka itki lakkaamatta. Hänen painonsa ei noussut, hän ei suostunut imemään äidin rintaa eikä isän lämmittämiä tuttipulloja. Myriam vietti kaiken aikansa kehdon äärellä ja unohti ulkomaailman tyystin. Hänen tavoitteenaan oli saada kiljuva ja hauras tyttö lihomaan edes muutama gramma. Kuukaudet kuluivat aivan huomaamatta. Paul ja Myriam eivät päästäneet Milaa silmistään. Eivät olleet huomaavinaan, kun ystävät harmistuivat ja supisivat heidän selkensä takana, ettei vauva kuullut kapakkaan eikä ravintolanpenkille. Myriam ei halunnut kuulla puhuttavan lapsenvahdeista. Vain hän kykeni tyydyttämään tyttärensä tarpeet.

Mila oli häidin tuskin puolitoistavuotias, kun Myriam tuli uudelleen raskaaksi. Hän väitti, että se oli ollut vahinko. »Ehkäisytabletti ei ole koskaan sataprosenttisen varma», hän sanoi ystävättäriilleen ja nauroi. Todellisuudessa hän oli suunnitellut raskauden. Adam oli tekosyy viipyä vielä hetkinen kodin pumpulissa.

Paul ei mukissut. Hän oli juuri saanut äänitarkkailijan paikan maineikkaalta studiolta, missä artistien oikut ja aikataulut pitivät häntä vankina yötä päivää. Vaimo tuntui kukoistavan elämellisessä äitiydessään. Elämä kuplassa, kaukana maailmasta ja muista ihmisistä, suojeli heitä kaikelta.

Aika alkoi kuitenkin käydä pitkäksi, täydellinen perhekoneisto meni jumiin. Paulin vanhemmat, joilla oli ollut tapana auttaa heitä tytön synnyttyä, viettivät entistä enemmän aikaa maaseututalollaan, missä he olivat aloittaneet laajamittaiset kunnostustyöt. Kuukausi ennen Myriamin synnytyä he lähtivät kolmen viikon Aasian-matkalle ja ilmoittivat siitä Paulille vasta viime hetkellä. Paul loukkaantui heille, valitteli Myriamille vanhempiansa itsekeskeisyyttä, heidän kevytmielisyyttään. Mutta Myriam oli huojentunut. Hän ei sietänyt Sylvietä pyörimässä jaloissaan. Hän kuunteli hymyssä suin anopin neuvoja ja nieli vastalauseensa, kun tämä penkoi heidän jääkaappiaan ja arvosteli siellä olevia ruokia. Sylvie osti luonnonmukaisesti viljeltyjä salaatteja. Hän valmisti Milalle aterioita mutta jätti keittiön aina kamalaan sekasotkuun. Myriam ja anoppi eivät olleet koskaan yhtä mieltä mistään, asunnossa vallitsi kihisevä, tiheä kireys, joka uhkasi minä hetkenä hyvänsä puhjeta ilmiriidaksi. »Anna vanhempiesi elää. He tekevät oikein, kun nauttivat ollessaan vihdoin vapaita», Myriam sanoi Paulille.

Myriam ei osannut arvata tulevan mullistuksen suuruutta. Kahden lapsen kanssa kaikki oli hankalampaa: kaupassa käyminen, kylvettäminen, lääkärikäynnit, siivoaminen. Laskut kasaantuivat. Myriam synkkeni. Hän alkoi vihata ulkoilua puistossa. Talvipäivät tuntuivat hänestä loputtoman pitkiltä. Milan oikuttelu kävi hermoille, Adamin jokeltelu oli yhdentekevää. Myriam kaipasi päivä päivältä yhä kipeämmin sitä, että saisi kävellä yksikseen, ja hänen teki mieli huutaa kuin sekopää kadulla. »Ne syövät minut elävältä», hän joskus ajatteli.

Hän kadehti miestänsä. Odotti häntä iltaisin kuumisesta ovelta. Kokonaisen tunnin hän saattoi valittaa lasten huutamista, asunnon ahtautta, oman ajan puutetta. Kun Paul vihdoinkin sai puheenvuoron ja kertoi mahtavista nauhoituksista hiphop-bändin kanssa, Myriam sihahti: »Olet onnekas.» Paul vastasi: »Ei kun sinä olet onnekas. Haluaisin niin kovasti nähdä, kun lapset kasvavat.» Siinä pelissä ei ollut voittajia.

Öisin Paul nukkui hänen vieressään sikeästi niin kuin ainakin ihminen, joka on tehnyt täyden työpäivän ja ansaitsee kunnan levon. Myriam antoi katkeruuden ja mielipahan kalvaa mieltään. Hän ajatteli niitä ponnisteluja, joilla oli vienyt opintonsa päätökseen, rahattomana ja vailla vanhempiensa tukea; hän ajatteli sitä iloa, jota oli tuntenut saadessaan asianajajan oikeudet, sitä ensimmäistä kertaa, jolloin

oli pukeutunut asianajajan kaapuun, ja sitä miten Paul oli kotitalon edustalla ottanut hänestä valokuvan, jossa hän seiso i ylpeänä ja hymyilevänä.

Myriam oli monta kuukautta teeskennellyt sietävnsä tilannetta. Edes Paulille hän ei ollut kyennyt sanomaan, miten häntä hävetti. Miten hän tunsi kuolevansa, kun hänellä ei ollut muuta kerrottavaa kuin lasten hassuttelut ja marketissa salaa kuullut tuntemattomien ihmisten keskustelut. Myriam torjui vähin erin kaikki päivälliskutsut ja lakkasi vastaamasta ystävien soittoihin. Varsinkin naisia hän varoi, sillä he saattoivat olla todella julmia. Hänen olisi tehnyt mieli kuristaa ne ystävättäret, jotka teeskentelivät ihailevansa häntä, tai vielä pahempaa, olevansa hänelle kateellisia. Hän ei enää jaksanut kuunnella, miten he nurisivat työstään ja siitä miten eivät nähneet lapsiaan riittävästi. Kaikkein eniten Myriam pelkäsi ventovieraita ihmisiä. Niitä jotka viattomasti kysyivät, mitä hän teki ammatikseen, ja jotka heti sanan »kotiäiti» kuultuaan käänsivät päänsä pois.

Ollessaan kerran ostoksilla boulevard Saint-Denisin Monoprixissa Myriam huomasi, että oli epähuomiossa varastanut lastensukat, jotka olivat jääneet rattaisiin. Hän oli ihan kotikulmilla ja olisi voinut mennä ja palauttaa ne kauppaan, mutta luopui ajatuksesta. Hän ei kertonut siitä Paulille. Asia oli vähäpätöinen, mutta

se jäi pyörimään Myriamin mieleen. Tuon tapauksen jälkeen hän kävi säännöllisesti Monoprixissa ja kätki pojan rattaisiin aina sampoon, voiteen tai huulipunan jota ei koskaan käyttäisi. Hän tiesi vallan hyvin, että voisi kiinni jäädessään aina teeskennellä uupunutta äitiä, ja hänen vilpittömyyteensä kyllä uskottaisiin. Nuo naurettavat varkaudet saivat hänet haltioihinsa. Hän naureskeli kadulla itsekseen, hänestä tuntui kuin hän olisi huijannut koko maailmaa.

Kun hän sattumalta törmäsi Pascaliin, hän näki kohtaamisen kuin enteenä. Entinen oikeustieteellisen opiskelutoveri ei heti tunnistanut häntä, koska hänellä oli niin väljät housut ja kuluneet saappaat ja hän oli sitaissut likaiset hiuksensa nutturalle. Hän seiso ja katseli karusellia, josta Mila kieltäytyi tulemasta pois. »Tämä on sitten viimeinen kierros», Myriam toisti joka kerta, kun tytär ratsasti hänen editseen ja vilkutti. Myriam kohotti katseensa: Pascal hymyili hänelle ja levitteli käsiään ilahtumisen ja yllättyneisyyden merkiksi. Myriam puristi rattaiden tankoa ja hymyili takaisin. Pascalilla ei ollut paljon aikaa, mutta onneksi hänen tapaamispaikkansa oli aivan Myriamin kodin lähellä. »Olin juuri menossa kotiin. Kävelläänkö yhdessä?» Myriam ehdotti.

Myriam nappasi karusellista Milan, joka kiljui kimeästi. Tyttö kieltäytyi kävelemästä, mutta Myriam

hymyili väkinäisesti ja esitti, että tilanne oli kyllä hallinnassa. Kaiken aikaa hän ajatteli vanhaa villapaitaa, joka hänellä oli yllään päällystakin alla ja jonka kuluneen kauluksen Pascal oli taatusti huomannut. Hän siveli kuumeisesti ohimoitaan, ikään kuin se olisi tehnyt hänen kuivasta takkutukastaan siistin. Pascal ei tuntunut huomaavan mitään. Hän kertoi asianajotoimistosta, jonka oli perustanut kahden samaan aikaan valmistuneen opiskelukaverin kanssa, kuvaili oman liikeyrityksen iloja ja suruja. Myriam kuunteli ahnaasti. Mila keskeytti puheen vähän väliä, ja Myriam olisi antanut kaikkensa, jotta tyttö olisi ollut hiljaa. Irrottamatta katsettaan Pascalista Myriam hamuili taskujaan, laukkuaan ja etsi tikkaria, karamellia, ihan mitä vain, millä olisi voinut lahjoa tyttärensä hiljaiseksi.

Pascal hädin tuskin vilkaisi lapsia. Ei kysynyt heidän nimiään. Häntä ei näyttänyt hellyttävän tai liikuttavan edes Adam, joka nukkui rattaissa kasvoillaan tyyni ja suloinen ilme.

»Minä jään tähän.» Pascal antoi Myriamille suukon poskelle. Hän sanoi: »Olipa hauska nähdä» ja meni rakennukseen, jonka raskas sininen ovi sulkeutui niin kovaa kolahtaen, että Myriam säpsähti. Hän rukoili hiljaa mielessään. Siinä keskellä katua seistessään hän oli niin epätoivoinen, että olisi voinut istahtaa maahan ja itkeä. Hän olisi halunnut takertua Pascalin jalkaan, anella, että tämä ottaisi hänet mukaan, tarjoaisi tilai-

suuden. Kotona Myriam oli allapäin. Hän katsoi Milaa, joka leikki rauhassa. Hän kylvetti vauvaa ja ajatteli mielessään, että tällainen vankilamainen, sanaton, yksinkertainen onni ei riittänyt hänelle lohduksi. Pascal oli varmaan naureskellut hänelle. Saattanut jopa pirauttaa entisille opiskelukavereille ja kertoa heille Myriamin surkeasta elämästä, Myriamista, joka »näyttää karmalta» ja jolla »ei ole ihan odotustenmukainen ura».

Koko yön Myriamin mieltä kalvoivat kuvitteelliset puheet. Seuraavana päivänä suihkusta tultuaan hän kuuli tekstiviestin merkkiään. »Mahdatko harkita paluuta juristintöihin? Jos kiinnostaa, jutellaan asiasta.» Hyvä ettei Myriam kiljaissut riemusta. Hän hyppelehti ympäri huoneistoa ja halasi Milaa, joka ihmetteli: »Mitä nyt, äiti? Miksi sinä naurat?» Myöhemmin Myriam mietti, oliko Pascal huomannut hänen epätoivonsa vai ajatellut vain olleensa onnekas törmätessään Myriam Charfaan, ahkerimpaan tuntemaansa opiskelijaan. Ehkä Pascal oli ajatellut olevansa onnenpoika, kun sai palkata hänen kaltaisensa naisen ja johdattaa hänet takaisin oikeussaleihin.

Myriam puhui asiasta Paulille ja pettyi miehen reaktioon. Paul kohautti harteitaan. »En tiennytkään, että haluat mennä töihin.» Asenne raivostutti Myriamia silmittömästi, vähän turhankin paljon. Pian keskustelu kärjistyi. Myriam haukkui Paulia egoistiksi, Paul moitti Myriamin käytöstä harkitsematomaksi.

»No, mene sitten töihin, mutta mitä me tehdään lasten kanssa?» Paul virnuili ja naureskeli hänen pyynnöilleen, sai hänet entistä vahvemmin tuntemaan, että hänet todellakin oli teljetty asuntoon.

Rauhoituttuaan he miettivät huolellisesti eri vaihtoehtoja. Oli tammikuun loppu: perhepäivähoidosta tai päiväkodista oli turha yrittää saada hoitopaikkaa. He kun eivät tunteneet ketään kaupungin johtoportaan. Ja jos Myriam menisi töihin, he olisivat hankalimassa tuloluokassa: sen verran rikkaita, etteivät saisi kiireellistä apua, ja toisaalta sen verran köyhiä, että lastenhoitajan palkkaaminen olisi melkoinen uhraus. Jälkimmäiseen vaihtoehtoon he sitten lopuksi päätyivät, kun Paul oli vakuuttanut: »Jos ylityötunnit lasketaan mukaan, lastenhoitaja ja sinä ansaitsette suunnilleen saman verran. Mutta jos kerran arvelet, että siitä on sinulle iloa...» Myriamille jäi keskustelusta ikävä jälkimaku. Hän kantoi Paulille kaunaa.

Myriam halusi tehdä asiat oikein. Varmuuden vuoksi hän meni korttelissa hiljattain avattuun välitystoimistoon, pelkistetysti sisustettuun konttoriin, jota pyöritti kaksi kolmikymppistä nuorta naista. Potkupuvinen maalatussa näyteikkunassa oli koristetähtiä ja kullanvärisiä pieniä kameleita. Myriam soitti ovikelloa. Liikkeenpitäjä tarkasteli häntä ikkunalasin läpi. Nousi hitaasti jalkeille ja kurkisti ovenraosta.

»Mitä asiaa?»

»Hyvää päivää.»

»Tulitteko ilmoittautumaan työnhakijaksi? Tarvitsemme kattavat tiedot. Ansioluettelon ja entisten työnantajien suositukset.»

»Ei toki. Tulin lasteni takia. Etsin lastenhoitajaa.»

Naisen ilme muuttui täysin. Hän näytti tyytyväiseltä, kun sai asiakkaan, ja sitäkin nolommalta erehdyksensä takia. Mistä hän olisi voinut tietää, että tämä pörrötukkainen, väsynyt naisihminen oli tuon jalkakäytävällä itkeskelevän sievän pikkutytön äiti?

Liikkeenpitäjä avasi paksun katalogin, jota Myriam kumartui katsomaan. »Istuutukaa», nainen kehotti. Myriamin silmien editse vilisi kymmeniä valokuvia naisista, enimmäkseen afrikkalaisia tai filippiiniläisiä. Milalla oli hauskaa. Hän sanoi: »Tuo on ruma, eikö?» Hänen äitinsä torui häntä ja kääntyi sitten raskain sydämin takaisin katselemaan epätarkkoja ja huonosti rajattuja kuvia, joissa yksikään nainen ei hymyillyt.

Liikkeenpitäjä kuvotti Myriamia. Naisen teko-
pyhyys, punakat ja pyörät kasvot, nuhrainen huivi
kaulassa. Äskeinen ilmiselvä rasismi. Sen takia hänen
teki mieli paeta. Myriam kätteli naista. Lupasi puhua
miehensä kanssa, mutta ei koskaan mennyt takaisin.
Sen sijaan hän vei lähikauppoihin oman ilmoituksen.
Hän noudatti ystävättären neuvoa ja pani myös
nettisivuille lukuisia ilmoituksia lisäten niihin sanan

kiireellinen. Viikon kuluttua he olivat saaneet kuusi yhteydenottoa.

Myriam odottaa lastenhoitajaa kuin Pelastajaa, vaikka häntä kauhistuttaa jättää lapset ulkopuolisen hoiviin. Hän tietää lapsistaan kaiken ja haluaisi pitää tuon tiedon omanaan. Hän tuntee lasten mieltymykset ja pakkomielteet. Hän aistii heti, jos toinen lapsista on sairas tai surullinen. Hän ei ole päästänyt lapsia silmistään, sillä hän on vakuuttunut siitä, ettei kukaan kykene suojelemaan heitä yhtä hyvin kuin hän.

Lasten syntymästä lähtien hän on pelännyt kaikkea. Eritoten hän pelkää, että lapset kuolevat. Hän ei koskaan puhu siitä, ei ystävilleen eikä Paulille, mutta arvelee, että kaikilla muillakin on samanlaisia ajatuksia. Hän arvelee, että muutkin ovat joskus katsoneet lapsensa nukkumista ja miettineet, miltä tuntuisi, jos lapsen ruumis olisi eloton, jos lapsen silmät olisivat ikiajoiksi suljetut. Hän ei voi sille mitään. Hänen sisimmässään rakentuu kamalia kuvitelmia, jotka hän pyyhkii pois ravistelemalla päätään, lukemalla rukouksia, koskettamalla puuta ja äidiltä samaansa Fatiman kättä. Hän manaa kohtaloo, sairauksia, tapaturmia, saalistajien perverssejä mielihaluja. Hän näkee yöllä unta, jossa lapset yhtäkkiä häviävät välinpitämättömään väkijoukkoon. Hän huutaa: »Missä minun lapseni ovat?» mutta ihmiset vain nauravat. Pitävät häntä sekopäänä.

»Skalpellilla kirjoitettu.»

La Presse

MYRIAMIA JA PAULIA onnistaa: he löytävät erinomaisen lastenhoitajan, jonka ansiosta kumpikin heistä voi keskittyä uraansa. Louise on kuin hyvä haltia, joka pitää lapset tyytyväisinä ja kodin siistinä ja kokkaakin oivallisesti. Pian Massén perhe ei voi enää kuvitellakaan elämää ilman Louisea. Eikä Louise ilman Massén perhettä. Hän on melkein perheenjäsen. Melkein.

Ennen pitkää pariisilainen perheidylli sokerisine leivonnaisineen ja karuselliajeluineen muuttuu ansaksi, kehtolaulu sielunmessuksi.

Kehtolaulu on kirja valtasuhteista, vanhemmuudesta ja yhteiskunnan eriarvoisuudesta, psykologinen trilleri ranskalaisella twistillä. Romaani palkittiin vuonna 2016 Goncourtilla, Ranskan arvostetuimmalla kirjallisuuspalkinnolla.

	 9 789510 433331
www.wsoy.fi	84.2 ISBN 978-951-0-43333-1

CNL
LUT. O.
NUTTIJA
LULAA